

"לחזקתו יבכר"

(יחזקאל מ"ז י"ב)

דיוקים וביאורים על התורה

"מאת"י אונטריוס את פר"ו"

גליון 278

פרשת ואתחנן
שנה ו'

- נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה! -

פרק ג' פסוק כ"ד

"ה' אלקים אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך".

בפשטות "מי אל בשמים ובארץ" היינו שאין א-ל בשמים ובארץ מבלעדי ה', ורק ה' הוא הא-ל השוכן בשמים ובארץ, ואין מי שיעשה כמעשיך וכגבורתך. ואפשר להוסיף על פי מה שמובא ביחזקאל כ"ח, ב' הפסוק "בן אדם אמר לנגיד צר כה אמר ה' אלקים יען גבה לבך ותאמר אל אני מושב אלקים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל ותתן לבך כלב אלהים" ופירש"י שם "מושב אלקים: עשה לו באויר על הים במנגנין כמין שבעה רקיעים וישב לו על העליון". וכמו שמובא בילקוט שמעוני "חירם מלך צור היה גאה ומתגאה עד מאד. מה עשה, נכנס לים ועשה לו ארבעים עמודים של ברזל מרובעים ארוכים, שיעורם שווה, והעמידם זה כנגד זה. ועשה שבעה רקיעים וכסא וחיות, ורעמים וזיקים וברקים. הרקיע הראשון עשה של זכוכית ת"ק אמה על ת"ק אמה, ועשה בו חמה ולבנה וכוכבים. הרקיע השני עשה של ברזל אלף אמה על אלף אמה, וסילון של מים מפריש בין ראשון לשני. השלישי של ברזל אלף ות"ק אמה על אלף ות"ק אמה, וסילון של מים מפריש בין שני לשלישי. ואבנים מגולגלות עשה ברקיע של ברזל שהיו מתבקעים אלו עם אלו ונשמעים כמו רעמים. הרקיע הרביעי עשה של עופרת ב' אלפים אמה על ב' אלפים אמה וסילון של מים מפריש בין שלישי לרביעי. הרקיע החמישי של נחושת ועשאו ב' אלפים ות"ק אמה על ב' אלפים ות"ק אמה, וסילון של מים מפריש בין חמישי לשישי. הרקיע השישי של כסף ג' אלפים אמה על ג' אלפים אמה וסילון של מים מפריש בין השישי לשביעי. הרקיע השביעי של זהב

שלשה אלפים ות"ק אמה על שלשה אלפים ות"ק אמה, וקבע בו אבנים טובות ומרגליות אמה על אמה, והיה מראה מכאן ומכאן. מכאן נעשים ברקים ומכאן נעשים זיקים. והיה מזעזע עצמו, ואותם אבנים מתבקעות אלו עם אלו ונשמעים כרעמים". ובסופו מובא בילקוט שם "הביא עליו הקב"ה נבוכדנצר ובעל אמו בפניו, והורידו מכסאו, והיה חותך בשרו כשתי אצבעות בכל יום ומטבילן בחומץ ומאכילו, עד שמת מיתה משונה". א"כ אומר משה רבינו "אשר מי אל בשמים ובארץ" והיינו אפילו חירם שאמר "אל אני מושב אלקים ישבתי", והיינו שכביכול הוא אל בשמים ובארץ לפי דבריו, אבל האם הוא יכול לעשות "כמעשיך וכגבורתך" והיינו כל הניסים שעשה לעם ישראל במצרים ובים ובמדבר. ואדרבה סופו היה שמת במיתה משונה ע"י אויבו נבוכדנצר. ונראה להוסיף חיזוק לפירוש זה, שכאן בפסוק כתוב אדנות אלקים. וה"אלוקים" כתוב בתיבות "הויה" עם ניקוד שהופך התיבה בקריאתה להיקרא "אלקים". וכן בפסוק שהבאנו על חירם ביחזקאל כתיב "בן אדם אמר לנגיד צר כה אמר אדנות אלקים" כתוב הויה עם ניקוד שעושה את קריאתו "אלקים". ושם ממשך הפסוק "יען גבה לבך ותאמר אל אני מושב אלקים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל ותתן לבך כלב אלקים". אז א"כ אולי רמז משה "מי אל בשמים ובארץ" על חירם מלך צר כדביארנו.

פרק ד' פסוק ו'

"ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה".

נראה לבאר תיבות "ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם" על פי מה שאומר רבי פנחס בן יאיר

יש לדון

אומרים אנחנו בייג עיקרים של אמונה העיקר התשיעי "אני מאמין באמונה שלמה שזאת התורה לא תהא מחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו". ויש לדקדק בדברים שלכאורה יש פה כפל לשון, דהרי אם התורה לא מוחלפת, אז משמעותו שלא תהיה תורה אחרת, ומהו תוספת הדברים.

אכן נראה לומר שאומרים שזאת התורה לא תהא מוחלפת בתורה אחרת, והיינו שיבטל ה' יתברך תורה זו, ויתן במקומה תורה אחרת. וכן מוסיפים "ולא תהא תורה אחרת", והיינו שהיה אפשרות שלא יבטל ה' יתברך התורה, אבל יוסיף עליה עוד תורה, ויצטרכו לקיים את שתי התורות. לזה אומרים "ולא תהא תורה אחרת [בנוסף אליה], מאת הבורא יתברך שמו". ולפי זה יתבאר מה שאומרים בתפילת "יגדל אלקים" שהיא כנגד ייג עיקרי אמונה, לשון "לא יחליף הא-ל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו", שלכאורה יש פה כפל לשון, דהרי החלפה זהו המרה. אך לדברינו אתי שפיר דהרי גבי בהמה שהפרישוה לקרבן והמירוה באחרת או דינה ש"ואם המר ימיר בהמה בבהמה והיה הוא ותמורתו יהיה קדש", ולכן אומר בעל הפזמון "לא יחליף הא-ל", והיינו שלא יחליף התורה ויביא תורה אחרת. ומוסיף ואומר "ולא ימיר דתו", והיינו לרמז שלא יוסיף עוד תורה חוץ מהתורה שנתנה לנו כעין דין תמורה שהיה הוא ותמורתו קדש.

עוד אפשר לחלק שזאת התורה לא תהא מוחלפת, היינו החלפה בדבר קיים. והיינו שיתן לנו התורה של עובדי ע"ז וכופרים בתורת משה, כמו שידוע הספר "תורה" של בני ישמעאל והברית של בני עשו יש"ו. ומוסיפים שלא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו. והיינו תורה שעדיין לא קיימת ביא לנו אותה הבורא במקום התורה הזאת לקיימה בעוה"ז.

בעבודה זרה כ: "תורה מביאה לידי זהירות. זהירות מביאה לידי זריזות. זריזות מביאה לידי נקיות נקיות מביאה לידי פרישות. פרישות מביאה לידי טהרה. טהרה מביאה לידי חסידות. חסידות מביאה לידי ענוה. ענוה מביאה לידי יראת חטא. יראת חטא מביאה לידי קדושה. קדושה מביאה לידי רוח הקודש. רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים". וכבר ביאר המסילת ישרים אשר ספרו מיוסד על הברייתא של רבי פנחס בן יאיר. שזהירות זה להישמר מהחטא, ואילו זריזות זה להיות זריז בקיום מצוות אשר הם בקום עשה. א"כ זה מה שרומזת התורה "ושמרתם ועשיתם כי הן חכמתכם", והיינו שחכמה מרמז על חכמת התורה ובא לומר שמדוע תשמרו ואח"כ תעשו מכיון ש"הוא חכמתכם", והיינו שהחכמה שהיא התורה תביא אותכם לשמור שזה הזהירות, וע"י הזהירות תבואו לידי זריזות שזה קיום המצוות בקום עשה, וזה "ועשיתם".

פרק ו' פסוק ד'

"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד".

העייין של שמע גדול. וכן הדל"ת של אחד גדול. ונראה לתת רמז ששמע ישראל אמר יעקב אבינו לבניו, אז לכן "שמ" - ע' והיינו בשבעים נפש של יוצאי יריכו של ישראל שם ה' אלקינו. וה' אחד. היינו אח ורע של ד' והם ד' הצדיקים רגלי המרכבה, אברהם יצחק יעקב ודוד, וכמו שאומר הפסוק "למען אחי ורעי". וכמו שמובא בתנא דבי אליהו רבה פרק ו' "ועל שנאמר בך לפני לא נוצר אל ואחרי לא יהיה, קראת אותנו [עם ישראל] בנים אחים ועבדים". ושם בסמוך כותב "כשם שהקב"ה יהי שמו הגדול לעלם ולעלמי עלמאי זוכר ומשבח מעשה הצדיקים והכשרים, וטופח שתי ידיו זו על גב זו ואמר למה לא נתמלא כל העולם כאברהם יצחק ויעקב וכמשה ודוד". ולכן אברהם יצחק ויעקב ודוד ד' רגלי המרכבה הם אחים של הקב"ה.

לעילוי נשמת סבי מורי
ר' דב אריה ב"ר יצחק זצ"ל
סבתי מורתי
מלכה בת ר' נחום נ"ע

לעילוי נשמת סבי מורי
ר' אהרן ב"ר משה זצ"ל
סבתי מורתי
נחמה בת ר' אברהם דב נ"ע

לתרומות עם אפשרות להנצחה
הארות והערות נשמח
לקבל בפלאפון 0527166194

הגליון השבוע נתרם
להצלחת התורם וב"ב
ברוחניות ובגשמיות

עיצוב והדפסה:

- ניתן להוריד גליון זה באתר לדעת בעלוני השבת: <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>